

★ UOUONGATAHA 'IA KALAI SI ★

A group of diverse people, including men and women of various ethnicities, are huddled together in a warm embrace. They are standing in front of a large, simple wooden cross. The background is a bright sunset or sunrise, with the sun low on the horizon, creating a golden glow. Above the cross, a faint, ethereal image of Jesus with long hair and a beard is visible against the sky. The overall mood is one of unity, love, and spiritual connection.

“Pea ko eni, ‘e kāinga, ‘oku ou kole kiate kimoutolu, ‘i he huafa ‘o hotau ‘Eiki ko Sisu Kalaisi, ke lea taha pe ‘akimoutolu kotoa pē, pea ke ‘oua na‘a ‘iate kimoutolu ‘ae ngaahi mavahevahe; ka mou mā‘opo‘opo lelei ‘o loto taha pe, pea fakakaukau taha pe.” (1Kolinito 1:10)

Hili 'ene fakafe'iloaki ki he kau Kolinitoó mo fakahīkihiki'i kinautolu 'i he'enua tupu fakalaumālié, na'e hoko atu 'a Paula 'o lea ki he 'uluaki 'o e ngaahi palopalema 'okú ne uesia 'a e siasi ko iá: ko e si'i 'a e fā'ūtaha.

'I he kotoa 'o e ngaahi tohi ki he kakai Kolinitoo, mo e ni'ihiki kehe na'e tohi 'e Paula, 'oku tau sio ai ki he founga 'o 'ene 'omi kiate kinautolu 'a e ngaahi fakahinohino ke fakalelei'i 'aki 'a e palopalema ko 'eni, 'a ia 'e lava ke ne uesia 'a e ngaahi siasi he 'aho ni.

'Oku mahino 'a e poini 'e taha mei he kamata'anga: he 'ikai lava ke a'usia 'a e uoungataha 'i he siasi 'i he feinga 'a e tangata. Ko e tokangataha pē kia Sīsū 'e lava ke tau ma'u ai 'a e fā'ūtahá.

⇒ Ngaahi palopalema 'oku ne fakatupu 'a e mavahevahe:

➡ Vahevahe mo e fakakikihi

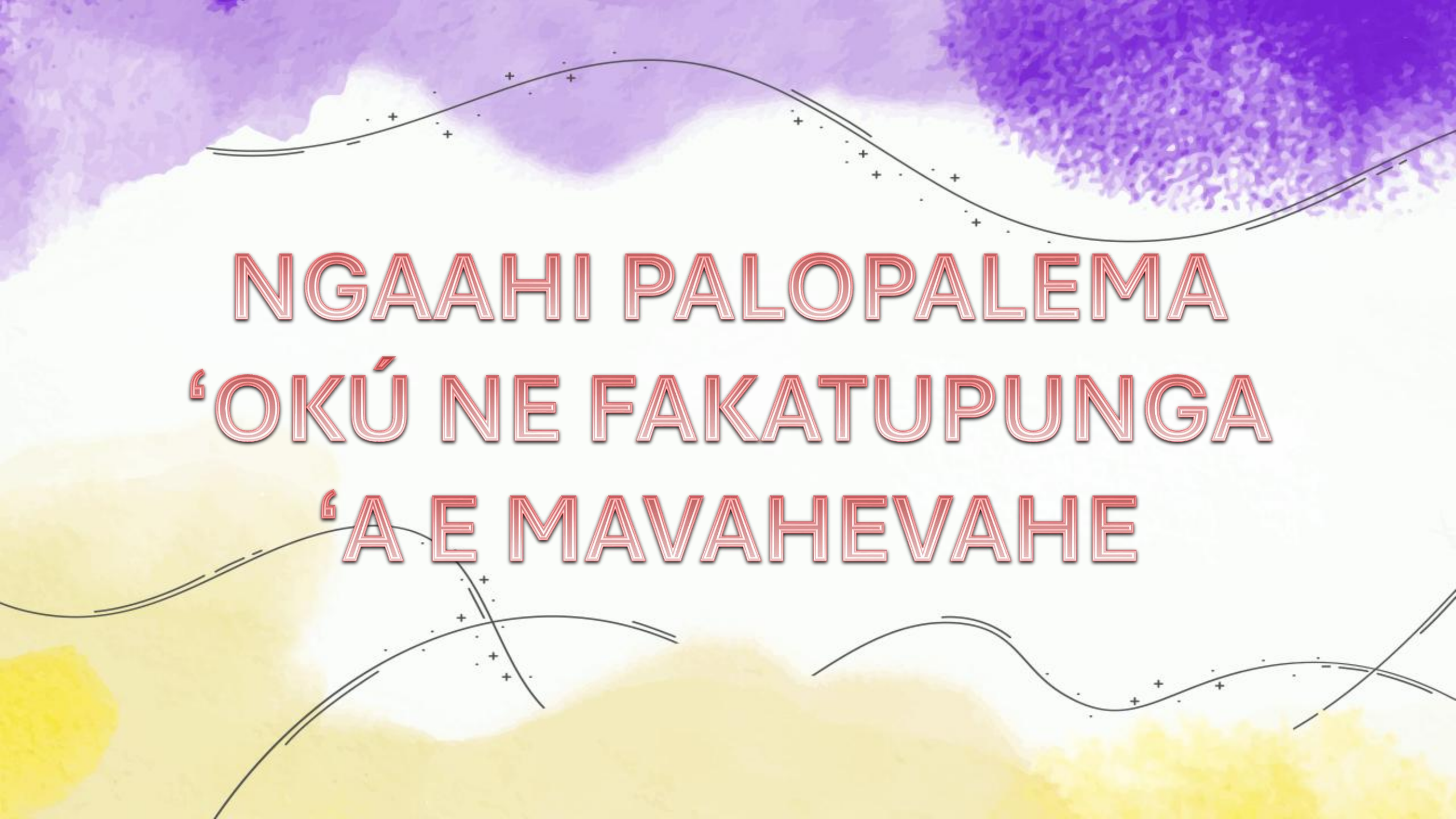
⇒ Founga ke tauhi ma'u ai 'a e uoungataha:

➡ Uoungataha 'ia Sisu

➡ Poto mo e matu'otu'a

➡ Ngaue tokoni mo e loto fakatōkilalo

➡ Faka'apa'apa ki he kau taki

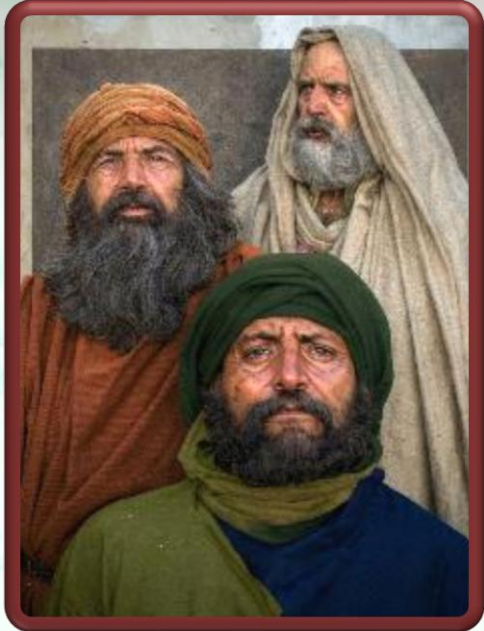

NGAAHI PALOPALEMA
'OKÚ NE FAKATUPUNGA
'A E MAVAHEVAHE

NGAAHI VAHEVAHE MO E NGAAHI FAKAKIKIHI

"O Pea ko eni, 'e kāinga, 'oku ou kole kiate kimoutolu, 'i he huafa 'o hotau 'Eiki ko Sisu Kalaisi, ke lea taha pe 'akimoutolu kotoa pē, pea ke 'oua na'a 'iate kimoutolu 'ae ngaahi mavahevahe; ka mou mā'opo'opo lelei 'o loto taha pe, pea fakakaukau taha pe. ."
(1 Kolinito 1:10)

Ko e ha 'a e ngaahi vahevahe na'e 'i he siasi 'o Kolinitoo (1 Kolinito 1:12)?
Na'e fou atu 'a e kau taki kehekehe 'i Kolinitoo, pea na'e 'i ai 'a e tokotaha malanga na'e sai'ia taha ai 'a e tokotaha tui takitaha (Paula, 'Apolosi, Pita...) Na'e a'u 'eni ki ha tu'unga 'o e fakakikihi 'iate kinautolu (1 Kolinito 1:11)
Na'e 'ikai ke nau fakatokanga'i na'a nau malanga'i kotoa ha popoaki tatau, ka na'a nau tokanga taha ki he ngaahi tafa'aki ta'emahu'inga (1 Kolinito 3:5-8)

Na'e uesia mamalie 'a e mo'ui 'a e siasi (1 Kolinito 3:3). Na'e hanga 'e he 'ikai ke uouongataha 'o fakakehe'i 'a hono katoanga'i 'o e 'Ohomohe 'a e 'Eiki (1 Kolinito 11:33), pea na'e a'u 'o nau fefaka'ilo 'i he fakamaau'anga (1 Kolinito 6:1).

FOUNGA KE TAUHI
MA'U AI 'A E
UOUONGATAHA

UOuangataha 'ia Sisu

"'Oku mo'oni 'ae 'Otua, 'aia na'e ui 'akimoutolu ki he feohi mo hono 'Alo ko Sisu Kalaisi ko hotau 'Eiki." (1 Kolinito 1:9)

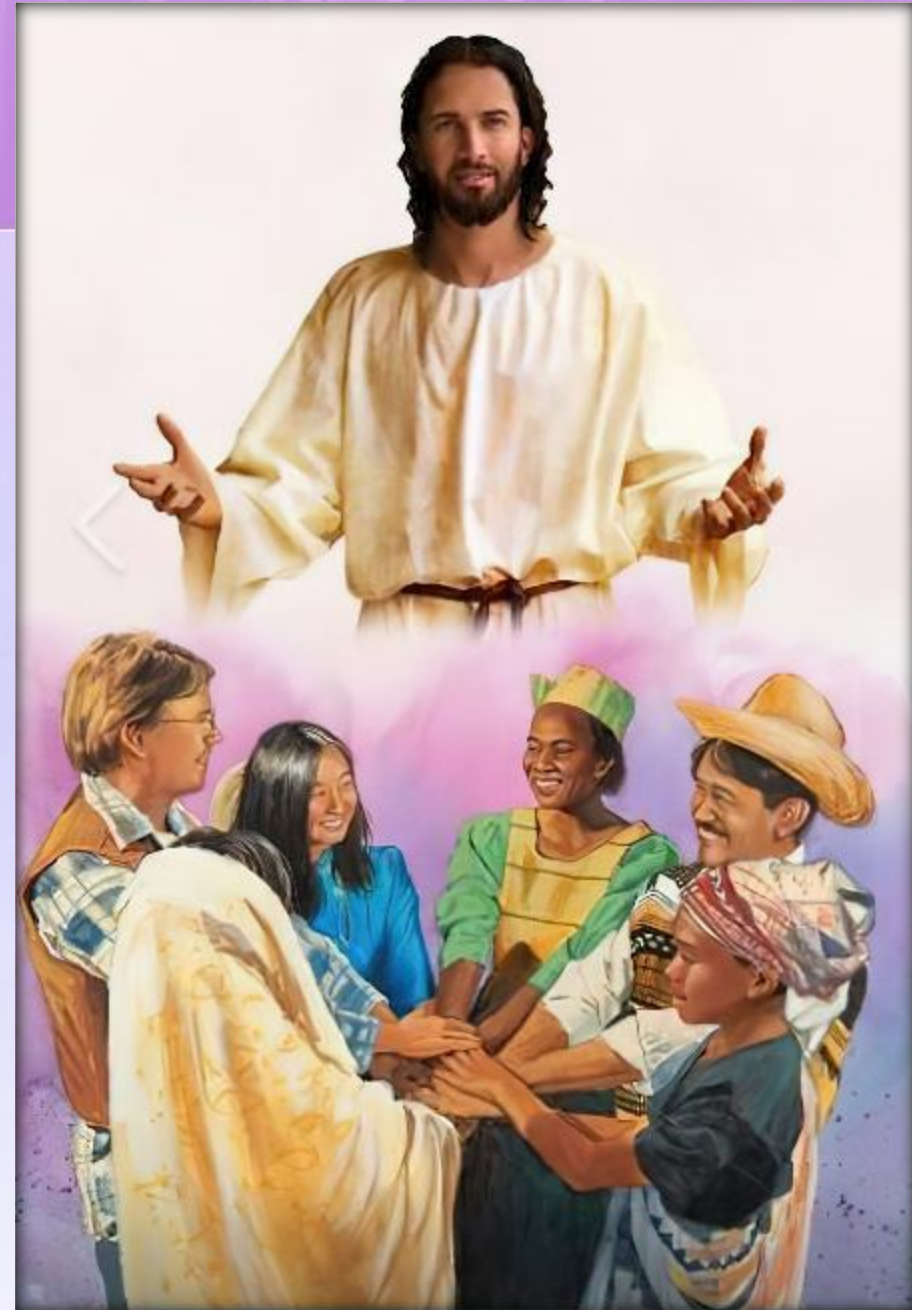
"Kuo mavahevahe koā 'a Kalaisi, pe na'e kalusefai 'a Paula koe'uhi ko kimoutolu, pe na'e papitaiso kimoutolu 'i he hingoa 'o Paula?" (1 Kolinitō 1:13). 'I he ngaahi fehu'i ko ení, 'oku loto 'a Paula ke nau fakakaukauloto.

Ko e uouangataha 'e toki lava pe ia 'i he'etau ma'u 'a Sisu ko hotau 'Eiki. 'Oku 'ikai ma'u 'a e fā'ūtahá 'i he pipiki ki he ngaahi fakakaukau pe ngaahi fakakaukau 'a ha tokoua pe tuofefine, pe 'i hono fokotu'u ha ngaahi kulupu tāpuni.

Ka ko e uouangataha 'ia Sisu 'oku 'ikai ko e uniformity. 'Oku 'ikai fakahu'unga ia 'oku tau fakakaukau tatau kotoa ki he me'a kotoa pē, pe 'oku tau ngāue kotoa 'i he founga tatau.

Ko e fanga ki'i kehekehe 'o e fakakaukau, ko e ngaahi me'a'ofa kehekehe 'oku ma'u 'e he tokotaha takitaha, 'i he taimi 'oku nau fakatefito ai 'ia Kalaisi, 'o 'ikai ke ne fakatupu 'a e ta'efe'unga, ka 'oku ne fakatupu 'a e uouangataha (1 Kol. 12:12-13, 25, 27).

Ko e uouangataha 'i he siasi 'oku toki ma'u pe ia 'i he mate ki he self pea mo'ui ma'a Sisu.

POTO MO E MATU'OTU'A

"Pea na'e 'ikai teu fa'a lea kiate kimoutolu, 'e kāinga, 'o hangē ki he fakalaumālie, kae hangē ki he fakakakano, 'io, 'o hangē ko e kau vaele 'ia Kalaisi.." (1 Kolinito 3:1)

'Oku ui 'e Paula 'a e kau Kalisitiane ta'ematu'otu'a, "fanau 'ia Kalaisi," "fakakakano" (1 Kolinito 3:1)
Ko e fa'ahinga Kalisitiane ko 'eni 'oku tokanga lahi ange ki he kakai kae 'ikai kia Sisuu.

'I he taimi 'oku fu'u mahu'inga ai 'a e kau taki 'e ni'ihi 'o uesia ai ha ni'ihi kehe, 'oku fa'u leva ha ngaahi kulupu 'oku nau fakamavahevahe'i 'a e siasi.
Ko e ola 'eni 'o e ta'ematu'otu'a.
Ko ia ai, 'oku fakaafe'i kitautolu 'e Paula ke tau matu'otu'a 'ia Kalaisi (1 Kolinito 2:6).

'Oku 'ikai matu'otu'a

'Oku nau hange ko e fanau (1 Kolinito 3:1)

'Oku nau kai hu'akau (1 Kolinito 3:2)

'Oku nau fakakakano (1 Kolinito 3:3)

'Oku takiekina kinautolu 'e he fakakaukau 'a e ni'ihi kehe (1 Kolinito 3:4)

Matu'otu'a

Ko e kakai lalahi kinautolu (1 Kolinito 14:20)

'Oku nau kai 'a e me'akai fefeka (Hepelu 5:14)

'Oku nau fakalaumalie (1 Kolinito 2:13)

'Oku nau ma'u 'a e fa'a 'ilo'ilo fakalaumalie (1 Kolinito 2:14)

NGAUE TOKONI MO E LOTO FAKATOKILALO

"Ko ia ke pehē 'ae lau 'e he tangata kiate kima'utolu, 'o taau mo e kau tamaio'eiki 'a Kalaisi, mo e kau tauhi 'oe ngaahi me'a fakalilolilo 'ae 'Otua.'" (1 Kolinito 4:1)

Hangē pē ko e 'ahó ni, 'i he 'uluaki senitulí na'e māvahevahe ai 'a e kakaí 'i he ngaahi tui fakapolitikale, fakafilōsofia, fakalotú mo e ngaahi tui kehe. 'E lava fefe ke tau ta'ofi 'a e founga fakakaukau ko 'eni mei he'ene hu ki he siasi 'o fakatupu 'a e mavahevahe?

'Oku 'i ai ha fatongia mahu'inga 'o e to'onga fakakaukau 'a e taki. Kuo pau ke mahino ki he kau taki 'o e Siasi honau fatongia ko e kau tauhi. 'Oku 'ikai ko kinautolu 'oku 'a'ana 'a e siasi; 'oku nau tokanga'i pe ia ma'a Kalaisi. Ko e taki 'o e siasi ko Sisu, 'oku taki ia 'e he ni'ihiki kehe kotoa ko e "kau tamaio'eiki 'a Kalaisi" (1 Kolinito 4:1). Ko e tamaio'eiki 'oku pule kuo pau ke ne fai 'a e me'a 'oku fai 'e hono 'Eiki: loto fiemalie ma'u pe ke foaki ia 'i he loto fakatokilalo ki he ngaue 'a e ni'ihiki kehe (Fili. 2:3-8).

Ko e ha 'a e uouangataha 'i he siasi kapau 'e fai pehe 'a e tokotaha kotoa pe – 'o 'ikai ko e kau taki pe, ka ko e memipa kotoa pe – 'i he founga ko 'eni?

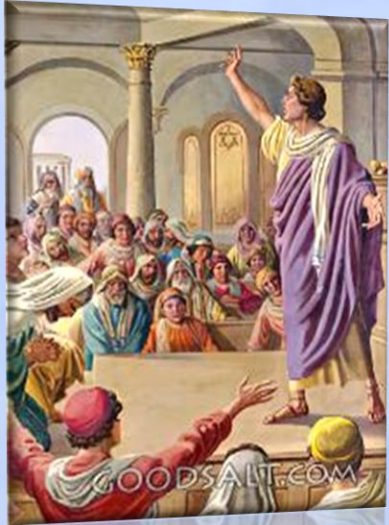

FAKA‘APA‘APA KI HE KAU TAKI

“Ko eni foki, ‘oku ‘amanaki ki he kau tauhi, ke nau fai totonu.” (1 Kolinito 4:2)

‘Oku ‘ikai ‘uhinga ‘a e ‘i ai ‘a e ngaahi fe‘au‘auhi mo e ngaahi fa‘ahi ‘oku nau ‘ataakai‘i ‘a e kau taki ‘oku totonu ke tau fakafisinga‘i kinautolu. ‘I he tafa‘aki ‘e taha, na‘e poupou‘i mo taukapo‘i ‘e Paula ‘a e ngaue fakafaifekau ‘a ‘Apolo mo ‘ene ngaue ‘i Kolinito (1 Kolinito 3:5-6; 4:6; 16:12)

‘I he taimi ‘oku ngaue faivelenga ai ‘a e kau taki, ‘oku taau ke fakalangilangi‘i kinautolu (1 Kolinito 4:2; 1 Timote 5:17). Ka na‘a mo e taimi ‘oku ‘ikai ke nau ma‘u ai ‘a e fakalangilangi ko ia, ‘oku nau kei faivelenga pe koe‘uhi he ‘oku nau ‘ilo‘i ko e ‘Otua tonu pe, kae ‘ikai ko e tangata, ‘oku totonu ke ne fakamau‘i kinautolu (1 Kolinito 4:3-4)

Ko Frank mo Walter Bond ‘a e ongo fuofua faifekau ‘i Sipeini. Na‘e pekia ‘a Walter koe‘uhi ko ‘ene tui kia Seini ‘i he 1914

‘Oku molomolomuiva‘e ‘a e kau taki Kalisitiane ‘ia Sisu ‘aki ‘enau loto fiemalie ke mamahi ma‘a honau ngaahi tokoua mo e tuofafine, pea a‘u ki he‘enau mate koe‘uhi ko ‘enau ngaue fakafaifekau (1 Kolinito 4:11-13; 2 Kolinito 11:23-28)

‘Oku ‘ikai ui ‘a e kau taki pe kaingalotu ke nau ke pe fakakikihi, ka ke nau uouangataha ‘i hono fakahikihiki‘i ‘o Sisu mo malanga‘i ‘a e popoaki ‘o e kolosi.

“He ‘ikai ha me‘a te ne lava ‘o fakahaohaoa‘i ha uouangataha haohaoa ‘i he siasi ka ko e laumalie pe ‘o e fa‘a kataki faka-Kalaisi. ‘E lava ‘e Setane ‘o tutuu‘i ‘a e feke‘ike‘i; Ko Kalaisi toko taha pē ‘ e lava ke ne fakatahataha‘i ‘ a e ngaahi ‘ elemēniti ‘ oku ta‘efelotoi.... ‘I he taimi ‘oku mou ‘ofa taupotu taha ai ki he ‘Otua ‘i ho‘omou hoko ko e kau ngaue fakafo‘ituitui ‘o e siasi pea mo homou kaunga‘api ‘o hange pe ko kimoutolu, he ‘ikai leva ke ‘i ai ha feinga lahi ke mou uouangataha, ‘e taha ‘ia Kalaisi, ‘e tapuni‘i ‘a e telinga ke lipooti, pea he ‘ikai ke lau‘ikovi‘i ‘e ha taha hono kaunga‘api. ‘E mata‘ikoloa ‘aki ‘e he kaingalotu ‘o e siasi ‘a e ‘ofa mo e uouangataha pea nau hoko ko ha famili ma‘ongo‘onga pe ‘e taha. Pea te tau toki ‘ave leva ‘a e ngaahi tohi fakamo‘oni ki he mamani te nau fakamo‘oni‘i kuo fekau‘i mai ‘e he ‘Otua Hono ‘Alo ki he mamani.”